

Kultuuriministri määruse „Maakondlike ja maakondade üleste laulu- ja tantsupidude toetamise tingimused ja kord“ eelnõu seletuskiri

1. Sissejuhatus ja eesmärk

Määrus kehtestatakse riigieelarve seaduse § 53¹ alusel.

Kultuuriministri määruse eelnõuga (edaspidi *eelnõu*) reguleeritakse taotlusvoorst „Maakondlike ja maakondade üleste laulu- ja tantsupidude toetamine“ (edaspidi *taotlusvoor*) toetuste jagamist.

Taotlusvooru eesmärk on aidata kaasa UNESCO vaimse kultuuripärandi esindusnimekirja kantud laulu- ja tantsupeo vahelisel perioodil maakondlike ja maakondade üleste laulu- ja tantsupidude toimumisele, tagades toetuse abil laulu- ja tantsupeoliikumise jätkusuutlikkuse.

Seni on maakondlikke või maakondade ülesteid laulu- ja tantsupidusid toetatud kultuuriministri 31.12.2018 määruse nr 22 „Regionaalse kultuuritegevuse toetamise tingimused ja kord“ alusel. Alates 01.01.2019 rakendab meetet Eesti Rahvakultuuri Keskus. Meede hõlmab osaliselt ka senist Eesti Rahvakultuuri Keskuse rahvakultuuri maakondlikku toetusprogrammi ja selle vahendeid, kuid meetme eelarve oli kuni 2022. aastani seotud peamiselt hasartmängumaksu laekumistega, millest toetati maakondlikke või maakondade ülesteid laulu- ja tantsupidusid 35% ulatuses aastas. 2022. aasta jaanuaris jõustus hasartmängumaksu seaduse muudatus, millega seoti kultuurirahad lahti hasartmängumaksu laekumisest, kuid maakondlikke või maakondade üleste laulu- ja tantsupidude toetus jäi samale, ebapiisavale tasemele. Tuginedes soovile tugevdada laulu- ja tantsupeo liikumist, plaanitakse alates 2024. aastast asendada regionaalse kultuuritegevuse meede tervikuna uue, maakondlike ja maakondade üleste laulu- ja tantsupidude toetamise meetmega.

COVID-19 mõjuna on kollektiivide hulk vähenenud ning juhendajate motivatsioon tegutseda kahanenud. Samuti on vähenenud või oma toimumise sagedust muutnud maakondlikud või maakondade ülesed laulu- ja tantsupeod. Toetusmeede aitab kaasa motivatsiooni tugevdamisele kollektiivis tegutseda ning sündmuse korraldajal maakondlike või maakondade ülesteid laulu- ja tantsupidusid korraldada. Sellistel pidudel on noorte- ning üldlaulu- ja -tantsupeo vahelisel perioodil oluline roll, sest annavad kollektiividele uusi loomingulisi võimalusi ning soovi ja tahet koorilaulu, rahvatantsu ja -muusika ning orkestrimuusikaga tegelemiseks. Eriti tähtis on selles protsessis põlvkondi siduda ja kasvatada järelkasvu.

Üleriigilised laulu- ja tantsupeod toimuvad tavaliselt iga viie aasta järel. Maakondade ja maakonnaülesed peod toimuvad oluliselt sagedamini, mis aitab kaasa valitud valdkonnaga järjepidevalt tegeleda.

Eelnõu ja seletuskirja koostasid Kultuuriministeeriumi kultuuriväärtuste osakonna rahvakultuurinõunik Eino Pedanik (eino.pedanik@kul.ee, 628 2227), Eesti Rahvakultuuri Keskuse toetusmeetmete osakonnajuhataja Margit Salmar (margit.salmar@rahvakultuur.ee, 600 9165) ja Kultuuriministeeriumi personali- ja õigusosakonna õigusnõunik Kadri Kilvet (kadri.kilvet@kul.ee, 628 2224), kes tegi eelnõu juriidilise ekspertiisi.

Eelnõu ja seletuskirja toimetab keeleliselt Kultuuriministeeriumi personali- ja õigusosakonna sekretär-keeletoimetaja Anni Viirmets (anni.viirmets@kul.ee, 628 2220).

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Eelnõu koosneb kaheksast peatükist ja 23 paragrahvist.

1. peatükk „Üldsätted“

Paragrahviga 1 kehtestatakse eelnõu reguleerimis- ja kohaldamisala.

Lõike 1 kohaselt kehtestatakse eelnõuga taotlusvoorst vahendite saamise ning rahaliste vahendite kasutamise tingimused ja kord.

Lõike 2 kohaselt tuleb määrusega reguleerimata küsimustele kohaldada haldusmenetluse seadust (edaspidi *HMS*). Haldusmenetlusele tuleb kohaldada HMS-i sätteid kooskõlas eelnõus sätestatud korra ja erisustega.

Lõike 3 kohaselt on toetuse andja Eesti Rahvakultuuri Keskus, kes vastutab taotlusvooru väljakuulutamise ja koordineerimise eest – ta teavitab taotlejaid ja avalikkust toetuse saamise võimalusest, menetleb taotlusi, teeb rahuldamise otsused jms. Toetuse andja täpsemad õigused ja kohustused on toodud seletuskirja §-des 22 ja 23. Eesti Rahvakultuuri Keskus on Kultuuriministeeriumi valitsemisalas tegutsev ministeeriumi hallatav riigiasutus, kes tegeleb eesti rahvusliku identiteedi säilimise ning elujõulise rahvakultuuriruumi tagamise ja arengu nimel. Alates 2012. aastast on Eesti Rahvakultuuri Keskuse üks ülesanne rakendada rahvakultuuri ja vaimse kultuuripärandi valdkonna toetusmeetmeid.

Paragrahviga 2 kehtestatakse toetuse andmise eesmärk ja tulemus.

Lõike 1 kohaselt on toetuse andmise eesmärk väärtustada UNESCO vaimse kultuuripärandi esindusnimekirja kantud laulu- ja tantsupeoliikumise jätkusuutlikkust maakondlike või maakondade üleste laulu- ja tantsupidude võimendamise kaudu. Laulu- ja tantsupidude traditsioon on 2003. aastal kantud UNESCO suulise ja vaimse pärandi meistriteoste nimekirja. 2008. aastal lisati see traditsioon inimkonna vaimse kultuuripärandi esindusnimekirja. Meede on loodud selleks, et tagada üleriigilise laulu- ja tantsupeo vahelisel perioodil maakondlike ja maakondade üleste laulu- ja tantsupidude toimumine ning kogu laulu- ja tantsupeoliikumise jätkusuutlikkus.

Lõigetes 2–4 kirjeldatakse toetuse andmise ja kasutamise oodatavaid väljundeid, tulemusi ja mõõdikuid.

Toetuse andmise oodatava mõjuna kasvab koori-, orkestri-, rahvatantsu- ja rahvamuusikakollektiivi motiveeritus tegutseda järjepidevalt ning hoida laulu- ja tantsupidude traditsiooni elavana.

Toetuse andmise tulemusena on UNESCO vaimse kultuuripärandi esindusnimekirja kantud laulu- ja tantsupeoliikumine jätkusuutlik ning maakonna või maakonnaülene pidu toimunud. Pidu toimumine aitab tagada laulu- ja tantsupidude traditsiooni elujõulisust.

Toetusmeede on abiks kultuurikorraldajale ja tema meeskonnale maakonna või maakonnaülese peo korraldamisel tekkinud kulude katmisel.

Paragrahviga 3 kehtestatakse toetatav tegevus.

Lõike 1 kohaselt toetatakse eesmärgi ja tulemuse saavutamisele suunatud projekte, mille elluviimine panustab eelnõu §-s 2 nimetatud eesmärgi, väljundite ja tulemuse saavutamisse ning mille raames korraldatakse maakondlik või maakondade ülene laulu- ja tantsupidu (edaspidi *pidu*). Toetatav pidu võib olla kas laulu- või tantsupidu või mõlemad koos.

Lõike 2 kohaselt ei tohi toetatav tegevus olla enne taotluse esitamist lõpetatud või täielikult ellu viidud. Nõude kohaselt ei toetata projekti, milles sisalduv pidu on ellu viidud enne toetuse taotluse esitamist. See tähendab, et kui peo kõik tegevused on juba ellu viidud, olenemata, kas kulud on tasutud, on tõendatud taotleja võimekus viia pidu ellu omavahendite arvelt, mistõttu puudub vajadus tegevusi toetada.

Lõige 3 sätestab nõuded peole. Toetusmeede lähtub traditsioonilisest laulu- ja tantsupeo formaadist. Viimaste aastate kultuuripildis on tekkinud palju uusi sündmuste vorme, mida korraldaja nimetab laulu- ja tantsupeoks, kuid mis ei ole seotud UNESCO vaimse kultuuripärandi esindusnimekirja kantud nähtusega. Seepärast ongi peole kehtestatud erinõuded. Toetusmeede keskendub mh peol osalevate kollektiivide ja peo küllastajate arvukusele, et populariseerida ning väärtustada laulu- ja tantsupeoliikumist järeltulevate põlvkondade hulgas.

2. peatükk „Nõuded taotlejale ja taotlusele ning toetuse taotlemine“

Paragrahviga 4 kehtestatakse nõuded taotlejale.

Lõikes 1 kehtestatakse subjektid, kellele toetus suunatud on. Taotleja saab olla Eestis registreeritud juriidiline isik või kohaliku omavalitsuse üksus. Ajalooliselt on välja kujunenud, et toetatavaid pidusid on korraldanud kohalikele omavalitsustele kuuluvad kultuuriasutused või pikaajase tegutsemise ja kogemusega mittetulundusühingud. Samas võimaldatakse ka teistel juriidilistel isikutel taotlus esitada.

Lõikes 2 kehtestatakse täpsustavad nõuded taotlejale. Nende alusel tuvastatakse, kas taotlejal on projekti elluviimiseks vajalik võimekus olemas.

Punkti 1 kohaselt ei tohi taotlejal olla ajatamata maksu- või maksevõlga riigile. Kui taotlejal need on, ei ole nimetatud nõue täidetud. Maksu- ja maksevõla puudumisega arvestamise eesmärk on toetada taotlejat, kellel riigi ees rahalist võlga ei ole.

Punkti 2 kohaselt kontrollitakse, et taotleja suhtes ei oleks välja kuulutatud pankrotti ning ta ei oleks likvideerimisel ega sundlõpetamisel. Vastasel korral eeldatakse, et projekti elluviimiseks vajalikud finants-, haldus- ja toimimissuutlikkus puuduvad. Teavet pankroti, likvideerimise ja sundlõpetamise menetluse kohta saab äriregistrist ning väljaandest Ametlikud Teadaanded.

Punktis 3 sätestatakse, et taotlejal ei tohi olla äriregistrile majandusaasta aruande ega maksudeklaratsioonide esitamise võlga. Maksu- ja maksevõla puudumisega arvestamise eesmärk on toetada taotlejat, kellel riigi ees rahalist võlga ei ole. Äriregistrile majandusaasta aruande ja maksudeklaratsioonide esitamise kohustus tuleneb maksukorralduse seadusest ning see peab olema täidetud taotluse esitamise ajaks. Kohustus on täidetud näiteks juhul, kui majandusaasta aruanne on esitatud hilinevalt, kuid siiski enne taotluse esitamist.

Punktis 4 sätestatakse, et taotlejal ei tohi olla taotluse esitamise seisuga aruande esitamise võlga ega muid tähtjaks täitmata kohustusi toetuse andja ees. Selline kohustus on näiteks toetuse kasutamise kontrolltoimingute tegemise käigus dokumentide esitamine.

Punkti 5 kohaselt peab taotleja projekti juhil olema vähemalt kolmeaastane kogemus kultuurisündmuste korraldamisel Eestis.

Punkti 6 kohaselt peab taotlejal olema suutlikkus eelnõu § 9 lõikes 2 nimetatud omafinantseeringut ja projekti mitteabikõlblike kulusid tasuda kuni projekti lõppemiseni ehk aruande kinnitamiseni.

Paragrahvi 5 kehtestatakse põhjalikud nõuded taotlusele.

Lõikes 1 sätestatakse, et taotlusest peab selguma, et toetust taotletakse eelnõus nimetatud eesmärgil ja toetatavaks tegevuseks ning et projekt panustab tulemustesse ning loob nõutud mõju.

Lõikes 2 sätestatakse, et taotlusest peab selguma taotletava toetuse summa ja osakaalu ning omafinantseeringu määra vastavus eelnõus sätestatud nõuetele. Taotluses peab olema märgitud taotletava toetuse summa ja selle protsentuaalne osakaal abikõlblikest kulusid.

Lõikes 3 sätestatakse, milliseid andmeid ja dokumente peab taotlus sisaldama.

Oluline on mh kirjeldada projekti seost kehtiva maakonna strateegia, arengukava või tegevuskavaga (sh „LEADER kohaliku arengu strateegiaga). Eelarves tuleks kindlasti selgitada, kuidas on konkreetne kululiik eelarves kujunenud: kas aluseks on võetud valdkonna keskmine või tegija kvalifikatsioon ja kogemused või mõni muu kriteerium. Tegevuskava peo kättesaadavusest peaks andma teavet kava, esinejate vms ning mh selle kohta, kas ja kuidas luuakse võimalused peol ligipääsetavuse tagamisel erivajadustega inimestele. Peo kavas peab olema kirjas repertuaar, esitajad ja peol osalevad kollektiivid. Tegevuskava keskkonnasäästlikkuse tagamisel võiks sisaldada mh näiteid tegevuste kirjeldustest, kuidas on korraldatud peol esinejate toitlustamine korduvkasutatavate, pandi-, biolagunevate vms nõudega, peola prügi sorteerimise korraldamine, sh taara kogumine.

Lõikes 4 sätestatakse taotlejale täiendav teabe esitamise kohustus. Selleks, et vältida samade tegevuste ning sarnaste eesmärkide ja tulemuste saavutamise topeltfinantseerimist, kohustub taotleja esitama toetuse andjale teabe, kui ta on projektile või projekti osadele tegevustele taotlenud samal ajal toetust mõnest teisest meetmest või riigisisestest või muudest välisabivahenditest. Toetatavaid tegevusi ehk kulusid projektis topeltfinantseerida ei tohi.

Paragrahvi 6 sätestatakse taotlusvooru avamise ja taotluse esitamise regulatsioon.

Lõike 1 kohaselt kinnitab taotlusvooru eelarve kultuuriminister Kultuuriministeeriumi valitsemisala eelarve käskkirjaga.

Lõike 2 kohaselt teavitab toetuse andja taotlusvooru avamisest, taotluste esitamise tähtjast ja taotlusvooru eelarvest oma veebilehel vähemalt 14 kalendripäeva enne taotlusvooru avamise päeva.

Lõike 3 kohaselt tuleb taotlus esitada sama paragrahvi lõike 2 kohaselt teatatud tähtjaja jooksul.

Lõiked 4 ja 5 viitavad, et taotluse peab esitama esindusõiguslik isik toetuse andja e-keskkonna kaudu. Kõiki taotlusvooru esitatud taotlusi menetletakse samal ajal. Tähtajaks esitatud taotlus peab olema esitatud ettenähtud viisil ja vormil koos nõutud dokumentidega. Taotlemine toimub toetuse andja taotluste menetlemise infosüsteemi ehk e-keskkonna kaudu. Kui taotluse esitamisel esineb e-keskkonnas tehniline viga, mistõttu ei ole võimalik taotlust tähtpäevaks esitada, loetakse taotlus siiski õigel ajal esitatuks, kui see on toetuse andjale saadetud tehnilise vea likvideerimise järgsel tööpäeval.

Lõige 6 selgitab, et kui taotleja taotleb mitme projekti rahastust, tuleb iga projekt esitada eraldi taotluses.

3. peatükk „Kulude abikõlblikkus ja toetuse summa“

Paragrahviga 7 kehtestatakse kulude abikõlblikkuse reeglid.

Lõike 1 kohaselt on kulu abikõlblik, kui see on tegevuste elluviimiseks vajalik ja põhjendatud, tekib abikõlblikkuse perioodil, selle on tasunud toetuse saaja ning on kooskõlas nii Euroopa Liidu kui ka riigisisese õigusega. Tegemist on kulu abikõlblikuks lugemise üldpõhimõttega. Kulu peab olema tekkinud projekti abikõlblikkuse perioodil ja selle olema tasunud toetuse saaja lõpparuande esitamise ajaks.

Kuna eelnõu ei sisalda kõiki muude õigusaktidega reguleeritud kulu abikõlblikkuse tingimusi, on oluline rõhutada, et toetuse kasutamisel tuleb arvestada ka teiste riigisiseste kohalduvate õigusaktidega. Riigisisese õigusega kooskõlas olemise tingimus seisneb näiteks selles, et toetuse saaja peab järgima raamatupidamise reeglitest ning maksuseadustest ja riigihangete seadusest tulenevaid piiranguid.

Kulu on põhjendatud, kui see on sobiv, vajalik ja tõhus ette nähtud eesmärkide ja tulemuste saavutamiseks ning tekib toetatavate tegevuste käigus. See avaldub põhjendatuse nõude kaudu ehk peab olema tuvastatav põhjuslik seos, millest saab järeldada, et kulu on tekkinud asjakohaste toetatavate tegevuste käigus. Kulu on sobiv, kui see vähemalt soodustab projekti tulemuste saavutamist. Kulu on vajalik, kui projekti tulemust ei ole võimalik saavutada muu kuluga, mis on vähemalt sama tõhus. Kulu on tõhus, kui selle maksumus kajastab parimat võimalikku suhet kasutatud vahendite ja saavutatud tulemuste vahel.

Lõikega 2 kehtestatakse mitteabikõlblike kulude loend.

Paragrahviga 8 kehtestatakse toetatavate tegevuste abikõlblikkuse periood.

Lõike 1 kohaselt on abikõlblikkuse periood taotleja poolt taotluses määratud ajavahemik, millal tegevused algavad ja lõpevad ning vajalikud kulud tekivad. Projekti elluviimise perioodi kavandamisel peab taotleja lähtuma eelnõus projekti abikõlblikkuse perioodi kohta sätestatud tingimustest, millest lähtudes tuleb taotlusesse märkida projekti algus- ja lõppkuupäev.

Lõike 2 kohaselt ei saa projekti abikõlblikkuse periood alata, sh kulutusi teha varem kui toetuse kavandatava kasutusaasta 1. jaanuarist või taotluses märgitud hilisemast kuupäevast. Abikõlblikkuse periood lõpeb taotluses märgitud kuupäeval, kuid mitte hiljem kui sama aasta 31. detsembril. Kui taotleja hakkab projekti ellu viima enne, kui toetuse andja on taotluse kohta otsuse teinud, peab ta arvestama riskiga, et taotlus võib jääda rahuldamata, mistõttu peab

taotleja projekti elluviimisega seotud ja juba tehtud kulud täies mahus ise hüvitama. Projekti abikõlblikkuse periood kinnitatakse taotluse rahuldamise otsusega.

Lõike 3 kohaselt on ette nähtud võimalus projekti abikõlblikkuse perioodi pikendada. Toetuse saaja saab projekti elluviimise käigus taotleda abikõlblikkuse perioodi pikendamist tingimusel, et projekti elluviimisel on ilmnunud toetuse saajast sõltumatud, erakordsed ja/või ettenägematud asjaolud. Projektiperioodi muutmise algatab tavaliselt toetuse saaja, esitades selleks abikõlblikkuse perioodi jooksul vastavasisulise avalduse, milles on muu hulgas välja toodud perioodi muutmise põhjendused. Abikõlblikkuse perioodi võib muuta kuni projekti abikõlblikkuse perioodi lõpuni, kuid mitte tagantjärele pärast projekti tegevuste lõppemist. Projekti abikõlblikkuse periood ei saa ületada sama paragrahvi lõikes 2 sätestatud tähtpäeva.

Lõigetega 4–6 kehtestatakse projekti abikõlblikkuse perioodi pikendamise taotluse esitamise, rahuldamise või mitterahuldamise täpsustatud kord.

Lõike 7 kohaselt loeb toetuse andja projekti lõppenuks pärast aruande kinnitamist. Toetuse saajat teavitatakse sellest e-keskkonna kaudu.

Paragrahvi 9 kehtestatakse toetuse alam- ja ülempiir.

Toetusmeetme minimaalsed ja maksimaalsed toetussummad on tuletatud viimastel aastatel toimunud pidude keskmiste eelarvete põhjal, mille puhul on arvesse võetud korraldajate oma- ja kaasfinantseeringute osakaalu.

Omafinantseering peab katma abikõlblikest kuludest selle osa, mida toetusega ei finantseerita. Omafinantseering võib sisaldada kaasfinantseeringut.

4. peatükk „Taotluste menetlemine“

Paragrahvi 10 kehtestatakse taotluste menetlemise kord.

Lõige 1 sätestab, et taotluse menetlemise tähtaeg on kuni 60 tööpäeva alates taotlusvooru sulgemisest. HMS-i § 41 järgi tuleb haldusorganil juhul, kui tal ei ole ettenähtud aja jooksul võimalik haldusakti anda või toimingut sooritada, teha viivitusest teatavaks tõenäoline aeg ning tähtajast mittekinnipidamist põhjendada.

Lõike 2 kohaselt jäetakse taotlus läbi vaatamata, kui seda ei ole tähtajaks esitatud. See tähendab, et sellisel juhul taotlust nõuetele vastavuse kontrolli ei võeta.

Lõike 3 kohaselt võib toetuse andja taotluse esitamise tähtaja mõjuval põhjusel ennistada. Seda võib teha toetuse andja omal initsiatiivil või taotleja taotluse alusel.

Lõigete 4–6 kohaselt võib toetuse andja juhul, kui taotluse läbivaatamise käigus selgub, et see ei ole piisavalt selge ja/või sisaldab puudusi, küsida taotlejalt andmete kohta selgitusi ja lisadokumente või nõuda taotluse täiendamist või muutmist. Taotlejale edastatakse e-keskkonna kaudu teade, milles on kirjeldatud asjaolud, mis vajavad täiendavat selgitamist, täiendamist või lisateavet, ning märgitud tähtaeg puuduste kõrvaldamiseks. Puuduste kõrvaldamiseks võib toetuse andja anda taotlejale kuni viis tööpäeva, mil eelnõu § 10 lõikes 1 toodud taotluse menetlemise aeg peatub. Kui puudus kõrvaldatakse, loetakse puudusega seotud nõue täidetuks.

Toetuse andja jätab taotluse läbi vaatamata ja sisuliselt hindamata, kui taotleja ei ole eelnõu § 10 lõikes 5 sätestatud tähtaja jooksul puudusi kõrvaldanud või kui puuduste kõrvaldamise raames esitatud lisateave ei anna ikkagi alust lugeda nõuet täidetuks. Teave taotluse läbi vaatamata jätmise kohta edastatakse taotlejale e-keskkonna kaudu kümne tööpäeva jooksul tähtaja saabumisest arvates.

Lõike 7 kohaselt on toetuse andjal õigus teha taotlejale ettepanek muuta projekti eelarvet ja tegevusi nii, et toetuse summa ja osakaal ei suurene ja projekti eesmärgid ei muutu.

Lõike 8 kohaselt saab toetuse andja tunnistada taotleja ja taotluse nõuetele vastavaks ainult juhul, kui on täidetud kõik eelnõu §-des 3–5 sätestatud nõuded.

Paragrahvis 11 reguleeritakse nõuetele vastavaks tunnistatud taotluste sisulist hindamist.

Lõike 1 kohaselt hindab taotlusi toetuse saaja moodustatud komisjon. Komisjoni kuuluvad toetuse andja esindaja(d), Kultuuriministeeriumi esindaja(d) ja valdkonna sõltumatud eksperdid.

Lõikega 2 kehtestatakse kriteeriumid, mille alusel taotlusi hinnatakse. Nende selge lahtimõtestamine, sh asjaolude kirjeldus, on oluline, et taotlejale oleks arusaadav, mille järgi taotlusi hinnatakse. Samuti on läbipaistvad ja selgelt kirjeldatud kriteeriumid abiks taotluse koostamisel ning projekti tegevuste ja tulemuste kirjeldamisel. Ühtlasi saavad selgetest kriteeriumidest juhendada taotluste hindajad.

Punkti 1 kohaselt hinnatakse projekti raames korraldatava peo mõju eesmärgi ja tulemuse saavutamisele, sh projekti vajalikkust ja põhjendatust, panust väljundnäitajate saavutamisse ning prognoositavate tulemuste ulatust ja realistlikkust. Hinnatakse eesmärkide saavutamiseks kavandatud projekti tegevuste asjakohasust, terviklikkust ja põhjendatust. Samuti hinnatakse projekti kooskõla ja panust maakonna strateegia, arengukava või tegevuskava elluviimisesse, projektis korraldatavate tegevuste põhjendatust ja kooskõla ning projekti tegevuste ja eesmärkide määratlust ja selgust.

Punkti 2 kohaselt hinnatakse taotleja võimekust projekti ellu viia, nii kunstilise kui ka tehnilise meeskonna potentsiaali ja võimekust projekti teostada ja püstitatud eesmärgi saavutada, arvestades meeskonnaliikmete panust ja nende seniseid saavutusi. Meeskond ja koostööpartnerid on kaasatud tegevustesse kogu projekti vältel.

Punkti 3 kohaselt hinnatakse projekti tegevusi kajastavate teavitustegevuste asjakohasust, läbimõeldust ja tõhusust, keskkonnasäästlikkuse tegevuskava ja selle kooskõla keskkonna nõuetega ning selle elluviimise realistlikkust.

Ligipääsetavuse tagamise nõue peab aitama kaasa, et erivajadusega inimesed on rohkem kaasatud. Mõistlikud abinõud on vajalikud ja asjakohased teisedused ja kohandused, mis ei ole ebaproportsionaalselt ega alusetuselt koormavad ning on konkreetsel juhul vajalikud, et tagada puudega inimestele kõigi inimõiguste ja põhivabaduste teostamine või kasutamine teistega võrdsetel alustel.

Punkti 4 kohaselt hinnatakse planeeritud kulutuste põhjendatust, kulutõhusust, selgust ja vastavust taotlusvooru eesmärkidele. Kulud peavad olema põhjendatud ja lahti kirjutatud taotlusvormi eelarves. Eelarve realistlikkust hinnatakse nii piisavuse kui ka liiasuse kriteeriumi

alusel. Taotlusest peab selguma, milliste arvutuste, pakkumuste ja/või hinnangute alusel on eelarve koostatud.

Lõike 3 kohaselt valitakse projektid ehk neid hinnatakse toetuse andja kinnitatud hindamismetoodika järgi. Hindamismetoodika lähtub eelnõu § 11 lõikes 2 toodud kriteeriumidest ja nende osakaaludest ning alakriteeriumid arvestavad erinevate tegevuste eripärasid. Hindamismetoodika tehakse kättesaadavaks toetuse andja veebilehel hiljemalt taotluste vastuvõtmise esimesel päeval või taotlusvooru väljakuulutamise päeval.

Lõike 4 kohaselt kaasatakse hindamise vajaduse korral hääleõiguseta eksperte. Hinnangute andmisel lähtub ekspert kehtestatud hindamismetoodikast. Taotlust hinnanud eksperdi andmeid taotlejale ega toetuse saajale ei avalikustata.

Lõike 5 kohaselt peavad hindamiskomisjoni liikmed ja eksperdid kooskõlas korruptsioonivastase seaduse ja HMS-iga kinnitama oma erapooletust ja sõltumatust. Erapooletuse nõue rakendub kõikidele hindajatele. Seotuse olemasolul tuleb hindajal end taandada HMS-i §-s 10 sätestatud tingimustel ja korras. Taandamise korral tehakse vastav märge hindamiskomisjoni protokollis. Erapooletuse ja sõltumatuse kinnitamine hinnatavatest taotlustest tähendab kirjalikku kinnitamist.

Lõikega 6 nähakse ette, kellele teeb komisjon ettepaneku otsuse tegemiseks.

Paragrahviga 12 nähakse ette taotluse rahuldamise, osalise rahuldamise ja rahuldamata jätmise tingimused ja kord.

Lõikes 1 sätestatakse, kes teeb taotluse rahuldamise, osalise rahuldamise ja rahuldamata jätmise otsuse.

Lõike 2 kohaselt rahuldatakse taotlus juhul, kui taotleja ja taotlus vastavad eelnõus nimetatud nõuetele ning taotlus kuulub komisjoni hindamistulemuse põhjal rahuldamisele.

Lõike 3 kohaselt võib taotluse rahuldada osaliselt. Osaline rahuldamine tähendab, et mõnda algse taotluse põhiesemeks olevat asjaolu, näiteks toetuse summat, projekti tegevusi ja tulemusi, ei toetata algse taotluses nimetatud ulatuses või kujul. Taotluse osalise rahuldamise otsus tehakse taotlejaga varem kooskõlastatult ning selles fikseeritakse, millises ulatuses taotlus rahuldatakse.

Muutmissettepanek on põhjendatud näiteks juhul, kui projekti tegevused ei ole taotletavas mahus sobivad, vajalikud või piisavad ning kui taotluses nimetatud asjaolu muutmise tulemusel on projekti mõju meetme või selle tegevuse tulemusse põhjendatum. Muutmissettepanek võib olla ajendatud ka asjaolust, et taotluste rahuldamiseks kavandatud eelarve ei võimalda taotletud toetuse summat täielikult katta. Sellisel juhul pakutakse taotlejale võimalust kaaluda, kas ta on nõus viima projekti ellu ka väiksema toetussummaga või vajaduse korral projekti muutma.

Muudatusettepaneku tegemisel on toetuse andjal kohustus taotleja ära kuulata. Juhul kui taotleja on nõus projekti muutma, tuleb toetuse andjal veenduda, et muudetud taotlus vastab nõuetele ja kriteeriumidele. Selleks võib olla vajalik veel kord kontrollida taotluse nõuetele vastavust ning muudetud mahus projekti. Kui taotleja ei ole nõus projekti muutma ehk kokkulepet ei saavutata, jäetakse taotlus rahuldamata.

Lõike 4 kohaselt võib taotluse rahuldada ka kõrvaltingimusega. Juhul kui mõni nõue ei ole taotluse menetlemise ajal täidetud, see ei takista taotluse menetlemist ning on tõenäoline, et see mõistliku aja jooksul ja igal juhul enne projekti lõpetamist täidetakse, võib taotluse rahuldada kõrvaltingimusega. Kõrvaltingimuse seadmisel näeb toetuse andja ette, mida toetuse saaja peab tegema või milline asjaolu ja millise aja jooksul peab tõendatud olema.

Nõuetekohase kõrvaltingimuse saabumisel lisatakse sellekohane teave taotluse rahuldamise otsuse juurde. Kui taotluse rahuldamise otsus on tingimuslik, menetletakse taotlust tavalises korras. Erisus on vaid selles, et toetust ei või välja maksta enne kõrvaltingimuse saabumist või täitmist.

Lõike 5 kohaselt ei teki toetuse saajal taotluse kõrvaltingimusega rahuldamise otsuse põhjal õigust toetuse maksele. Makse saab teha siis, kui toetuse saaja on esitanud toetuse andjale teabe tingimuse saabumise või täitmise kohta. Toetuse saaja ei pea vastavasisulist teavet esitama juhul, kui toetuse andja saab selle ise tuvastada.

Lõike 6 kohaselt tehakse taotluse rahuldamata jätmise otsus, kui taotleja ja/või taotlus ei vasta kas või ühele eelnõus sätestatud nõudele, taotleja mõjutab taotluse menetlemist pettuse või ähvardusega või muul õigusvastasel viisil, taotleja ei võimalda taotluse nõuetele vastavust kontrollida, taotlus ei kuulu hindamistulemuse põhjal rahuldamisele, taotlusvooru eelarve mahu tõttu ei ole võimalik projekti toetada või taotleja ei ole nõus taotluse osalise rahuldamise ettepanekuga toetuse vähendamise või projektis kavandatud toetatavate tegevuste muutmise kohta. Taotluse rahuldamata jätmise otsuse tegemisel lähtutakse HMS-i §-dest 56 ja 57. Taotluse rahuldamata jätmise otsuses esitatakse HMS-is nõutud info. Eraldi korda selle kohta eelnõus ei ole. HMS-i kohaselt tuleb soodustava haldusakti andmisest keeldumist kirjalikult põhjendada, märkides selles õigusliku aluse ja otsuse tegemiseks õigusliku aluse suhtes relevantseid faktilised asjaolud.

Lõike 7 kohaselt võib toetuse andja jätta taotluse rahuldamata, kui taotluses esitatud ja taotluse menetlemise raames kogutud teavet kogumis hinnates ilmneb, et projekti eesmärgid saab saavutada ilma toetuseta. Näiteks võib menetlemise käigus kogutud lisateabe põhjal selguda, et taotlejal on võimalik projekt ellu viia ja samad eesmärgid saavutada alternatiivsete rahaliste vahenditega või oleks saanud taotleja projekti ellu viia ka ilma toetuseta.

Lõike 8 kohaselt saadetakse taotlejale tema kohta tehtud otsus e-keskkonna kaudu.

Paragrahviga 13 sätestatakse taotleja ja toetuse saaja ärakuulamisega seotud regulatsioon.

Taotlejale ja toetuse saajale antakse HMS-i § 40 tähenduses ärakuulamisõigus. Ärakuulamisõigus haldusmenetluses eeldab, et vastaval isikul oleks võimalik enda arvamust asjassepuutavas küsimuses piisavalt selgitada ja vajaduse korral võtta seisukoht dokumentide suhtes, mille haldusorgan on tema asja menetlemisel esitanud.

Lõigetega 1–3 nimetatakse, millisel juhul tuleb, arvestades eelnõu kohaseid menetlustermineid, enne otsuse tegemist anda taotlejale ja toetuse saajale võimalus esitada selgitused otsuse põhimotiivide ja põhjenduste kohta. Ära ei kuulata, kui HMS-i § 40 lõike 3 punkti 4 kohaselt tehakse otsus toetuse saaja või taotleja kasuks ja ka näiteks juhul, kui taotlusvooru taotluse esitanud taotlejaid on üle 50. Eelnõu § 13 lõike 1 punktis 2 korratakse üle sisuliselt HMS-i § 40 lõike 3 punkt 2, mille kohaselt võib menetlusosalise jätta ära kuulamata, kui andmetest, mida menetlusosaline on taotluses või seletuses esitanud, ei kalduta kõrvale ning puudub vajadus

lisaandmete saamiseks. Nimelt, kui taotluse rahuldamata jätmise otsus põhineb vaid taotlusel ja selle menetlemisel puuduste kõrvaldamise raames esitatud andmetel, saab sellise korra abil öelda, et taotleja on ära kuulatud.

Paragrahviga 14 sätestatakse vaide esitamise õigus. Vaideid lahendatakse tuginedes HMS-i 5. peatükile.

5. peatükk „Taotluse rahuldamise otsuse muutmise ja kehtetuks tunnistamine“

Paragrahviga 15 sätestatakse taotluse rahuldamise otsuse muutmise seonduvad tingimused.

Lõikes 1 sätestatakse, millistel tingimustel saab taotluse rahuldamise otsust muuta ja kelle algatusel.

Toetuse andja peab iga teavet hindama, sest olenemata toetuse saaja taotluse sõnastusest võib teavet käsitleda sisuliselt taotluse rahuldamise otsuse muutmise avalduse või teatena. Kui sisuliselt on tegemist olukorraga, kus otsust peaks muutma otsusega, tuleb toetuse andjal otsustada, kas seda teha või mitte. Muutmine toimub tavaliselt toetuse saaja algatusel, näiteks juhul, kui toetuse saaja peab möödapääsmatuks muuta projekti (toetatavat tegevust või selle ulatust; tegevus jäetakse ära või lisatakse täiendav tegevus), abikõlblike kulude kogumahtu või toetuse osakaalu abikõlblikest kuludest. Muutmise võimaldamine on sobiv ja vajalik, sest toetuse taotlemisel ei pruugita kõiki tulemuse saavutamiseks vajalikke tegevusi või tegevuste ulatust ette näha. Muutuda ei tohi projekti eesmärk ja projekti tegevustega saavutatav tulemus. Kui muuta tahetakse projekti algset eesmärki ja tulemust, on tegemist sisuliselt uue projektiga.

Lõike 2 kohaselt saab taotluse rahuldamise otsust muuta, kuni see ei ole kehtivust kaotanud. Haldusakt kehtib kuni haldusaktiga antud õiguse või kohustuse lõpliku realiseerimiseni. Taotluse rahuldamise otsust võib muuta kuni projekti abikõlblikkuse perioodi lõpuni, kuid mitte pärast projekti tegevuste lõppemist.

Lõike 3 kohaselt võib toetuse andja keelduda taotluse rahuldamise otsuse muutmise, kui muutunud asjaolude tõttu ei ole projekt kooskõlas eelnõus sätestatud tingimustega, soovitud muudatuse korral on oodatavate tulemuste saavutamine kaheldav või projekti tegevuste lõpetamine projekti abikõlblikkuse perioodi jooksul ei ole tõenäoline. Sellisel juhul toetuse saaja avaldust taotluse rahuldamise otsuse muutmiseks ei rahuldata, toetuse saajal ei ole toetuse kasutamist ette nähtud tingimustel võimalik jätkata ning taotluse rahuldamise otsus tunnistatakse täielikult või osaliselt kehtetuks.

Lõige 4 sätestab taotluse rahuldamise otsuse muutmise avalduse läbivaatamise tähtaja ning otsuse muutmise otsuse jõustumise ajavahemiku. Toetuse saaja peab teavitama toetuse andjat projekti muudatustest nende ilmnemisel kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis viivitamata. Taotluse rahuldamise otsuse muutmise otsuse võib jõustada varasema kuupäevaga, kui toetuse andja vastava otsuse tegemise kuupäev, juhul kui see aitab kaasa projekti tegevuskava katkematu elluviimisele ja tulemuste saavutamisele. Taotluse rahuldamise otsuse muutmise otsuse jõustumise kuupäev ei saa olla varasem, kui selle muutmise avalduse toetuse andjale esitamise kuupäev.

Paragrahviga 16 kehtestatakse taotluse rahuldamise otsuse kehtetuks tunnistamise alused.

Lõikes 1 viidatakse, millistel juhtudel taotluse rahuldamise otsus osaliselt või täielikult kehtetuks tunnistatakse. Seda tehakse juhul, kui ilmneb asjaolu, mille korral taotlust ei oleks rahuldatud või seda oleks tehtud osaliselt, taotlemisel või projekti elluviimisel on teadlikult esitatud valet või mittetäielikku teavet või on teave jäetud teadlikult esitamata, kõrvaltingimusega taotluse rahuldamise otsuse korral kõrvaltingimus ei saabu või ei suudeta seda täita, toetuse saaja avaldust taotluse rahuldamise otsuse muutmiseks ei rahuldata ja toetuse kasutamist ei ole ette nähtud tingimustel võimalik jätkata ning toetuse saaja esitab avalduse toetuse kasutamisest loobumise kohta. Samuti tunnistatakse kogu taotluse rahuldamise otsus kehtetuks, kui see tühistatakse toetuse tagasinõudmise otsusega.

Taotluse rahuldamise otsuse kehtetuks tunnistamisel peab järgima proportsionaalsuse ja ärakuulamise nõudeid, kuid arvestusega, et taotluse rahuldamise otsus ei tohiks jääda kehtima selliselt, et oleks vastuolus eelnõus sätestatuga. Tahtlikult valeandmete esitamise avastamisel tolerants puudub, mis tähendab, et sellise asjaolu avastamisel tuleb taotluse rahuldamise otsus kehtetuks tunnistada.

Taotluse rahuldamise otsuse kehtetuks tunnistamise ja eelnõu § 19 kohase toetuse tagasinõudmise otsuse tegemise erinevus on, et kehtetuks tunnistatakse see siis, kui taotlust ei oleks pidanud rahuldama või pärast rahuldamise otsuse tegemist ilmneb asjaolu, mille tulemusel ei ole projekti võimalik või vajalik esialgu kavandatud mahus või viisil ellu viia, sh kui toetuse saaja enam projektile toetust ei soovi. Kehtetuks tunnistamisega ei ole tegemist juhul, kui toetuse kasutamise tingimuste, nõuete või kohustuste rikkumise tõttu tehakse toetuse tagasinõudmise otsus. Siiski on nendel otsustel ühine tagajärg – saadavat toetust vähendatakse kuni nullini. Kui on selge, et toetust algses taotluse rahuldamise otsuses nimetatud mahus ära ei kasutata, vormistatakse pigem otsuse muutmise otsus, kuid võib vormistada ka osaliselt kehtetuks tunnistamise otsuse. Kui esialgu määratud toetus jääb kasutamata, tuleks määratud toetuse summat selle võrra vähendada juba projekti elluviimise ajal.

Lõige 2 sätestab, et taotluse rahuldamise otsuse kehtetuks tunnistamise tõttu tuleb õigusliku alusega saadud toetus toetuse saajal andjale tagastada.

6. peatükk „Toetuse maksmise tingimused ja aruande esitamine“

Paragrahviga 17 sätestatakse toetuse maksmise tingimused.

Lõikes 1 sätestatakse, et toetus makstakse toetuse saajale ettemaksena ühes osas 14 tööpäeva jooksul pärast taotluse rahuldamise otsuse tegemist.

Lõikega 2 piiratakse toetuse andjal kohustuse võtmist, kui taotluse rahuldamise otsus tehakse kõrvaltingimusega. Toetus makstakse välja pärast kõrvaltingimuse saabumist või täitmist.

Paragrahviga 18 kehtestatakse toetuse kasutamisega seotud aruande esitamise põhimõtted.

Lõikes 1 sätestatakse toetuse saajale aruande esitamise kohustus. Toetuse saaja esitab projekti aruande toetuse andjale e-keskkonna kaudu taotluse rahuldamise otsuses sätestatud tähtajal. Aruande esitamisel lähtub toetuse saaja taotlusest, määruse nõuetest ja aruannete kinnitatud vormidest. Projekti aruanne koosneb sisu- ja finantsaruandest.

Lõikes 2 sätestatakse toetuse andjale aruande menetlustähtaeg.

Lõikega 3 antakse toetuse saajale võimalus aruande esitamise tähtaega põhjendatud juhtudel avalduse alusel pikendada.

Lõikes 4 sätestatakse, et toetuse andja võib juhul, kui aruande läbivaatamise käigus selgub, et selles esinevad puudused, küsida toetuse saajalt aruandes esitatud andmete kohta selgitusi ja lisadokumente või nõuda aruande täiendamist ehk puuduste kõrvaldamist. Puuduste kõrvaldamiseks võib toetuse andja anda toetuse saajale kuni kümme tööpäeva, mil eelnõu § 18 lõikes 2 toodud aruande menetlemise aeg peatub. Kui puudus kõrvaldatakse, loetakse puudusega seotud nõue täidetuks.

Lõikes 5 sätestatakse aruande kinnitamise tingimused. Projekt loetakse lõppenuks, kui toetuse andja on lõpparuande kinnitanud ning toetuse saajale lõppmakse teinud. Vastavasisuline teave saadetakse toetuse saajale e-keskkonna kaudu.

7. peatükk „Toetuse tagasinõudmine“

Paragrahviga 19 reguleeritakse toetuse osalise või täieliku tagasinõudmise otsuse tegemist ja toetuse tagasimaksmist nimetatud otsuse alusel. Toetust taotledes nõustub taotleja toetuse eraldamise tingimustega, sh kohustusega maksta toetus tagasi, kui seda on saadud mitteabikõlbliku kulu katteks või esineb muu toetuse tagasinõudmise alus. Toetuse tagasinõudmise otsuse puhul on tegemist HMS-i tähenduses haldusaktiga.

Lõikes 1 sätestatakse, millal toetuse tagasinõudmise otsus tehakse.

Toetuse tagasinõudmise otsus tuleb teha näiteks juhul, kui hüvitamiseks esitatud kulu osutub mitteabikõlblikuks – näiteks sama kulusumma on hüvitamise alus juba olnud, kulu liik ei ole abikõlblik või kulu liik on abikõlblik, kuid see ei ole seotud toetatava tegevusega. Kulu võib lugeda mitteabikõlblikuks puuduste kõrvaldamiseks täiendava tähtaja andmiseta, kui on ilmselge, et puudusi kõrvaldada ei saa.

Toetuse tagasinõudmise otsus tuleb teha näiteks ka siis, kui selgub, et toetust on välja makstud mitteabikõlbliku kulu hüvitamiseks. Sellisel juhul kaalutlusõigus, kas teha toetuse tagasinõudmise otsus või mitte, puudub. Kaalutlusõigus puudub ka juhul, kui toetuse andmine ei ole kooskõlas riigiabi andmise regulatsiooniga.

Toetuse tagasinõudmise otsus tehakse kaalutlusõiguse alusel, kui toetuse saaja on rikkunud kohustust või jätnud täitmata nõude, mis on mõjutanud või võib mõjutada kulude abikõlblikkust. Silmas peetakse olukorda, kus toetuse saaja ei järgi menetluskorda või ei täida kohustust või nõuet ning täitmata jätmisega kaasnevat kahjusummat ei ole võimalik võlaõigusseaduse tähenduses üheselt tuvastada. Näiteks on kahjustatud rahaliste vahendite säästliku kasutamise põhimõtet.

Kui toetuse saaja suhtes on algatatud likvideerimis- või pankrotimenetlus, ei ole ainult see veel alus toetuse tagasinõudmise otsust teha, kuid on toetuse andjale ajend, et hinnata, kas toetatav tegevus jääb sealjuures pooleli või toetuse sihipärane kasutamine katkeb kohustuslikul ajaperioodil.

Toetuse saaja peab toetuse tagasi maksma toetuse tagasinõudmise otsuses näidatud summas ja tähtjaks. Kui toetuse tagasinõudmise otsuse sisuks on kogu toetus tühistada, tuleb toetuse tagasinõudmise otsus tunnistada kehtetuks. Seda ka põhjusel, et kui määratud toetust selle

tagasinõudmise otsuse tõttu saada ei ole, lõpevad taotluse rahuldamise otsuse kehtetuks tunnistamisel ka toetuse saaja muud kohustused, näiteks viia toetatavad tegevused lõpuni.

Enne toetuse tagasinõudmise otsuse tegemist tuleb anda toetuse saajale võimalus asjaolusid selgitada ehk ta eelnõu § 13 kohaselt ära kuulata. Sellega tagatakse, et toetuse saaja on tema suhtes käimas olevast menetlusest teadlik ning ta on saanud otsustamisel teada olevaid asjaolusid selgitada ja toetuse andja on saanud neid otsuse tegemisel arvesse võtta.

Lõike 2 kohaselt ei tehta toetuse tagasinõudmise otsust, kui täidetud on kõik toetuse vabatahtliku tagastamise tingimused: puudus kõrvaldatakse või kohustus või nõue täidetakse või kui toetuse saaja ise avastas ja teatas toetuse andjale, et talle on hüvitatud mitteabikõlblik kulu ning tagastas selle toetuse andjale.

Lõike 3 kohaselt võib toetuse tagasinõudmise otsuse tegemiseks ja vormistamiseks jätta kolme aasta pikkuse varuaja ehk toetuse tagasinõudmise otsuse võib teha kolme aasta jooksul toetuse saaja viimase kohustuse täitmise lõppemisest.

Lõike 4 kohaselt tuleb toetus tagastada toetuse tagasinõudmise otsuse kehtima hakkamise päevast arvates 60 kalendripäeva jooksul. Toetuse tagasinõudmise otsus kui haldusakt hakkab HMS-i § 61 lõike 1 järgi kehtima alates selle teatavaks tegemisest või kättetoimetamisest koostoimes HMS-i § 62 lõike 2 punktiga 2, mille kohaselt tuleb haldusakt teha menetlusosalisele kättetoimetamisega teatavaks, kui varasem haldusakt tunnistatakse kehtetuks või seda muudetakse.

Lõige 5 sätestab, et kui ilmneb, et toetuse saaja on eiranud oma kohustusi või talle kehtestatud nõudeid ning rikkumine tõi kaasa rahalise mõju, kuid toetuse andjal ei ole võimalik rahalise mõju suurust hinnata, vähendatakse toetust protsentuaalselt olenevalt rikkumise raskusest ja mõjust kulu abikõlblikkusele.

Lõige 6 sätestab, et kui toetuse saajale ei ole kogu toetust veel välja makstud, võib maksmisele kuuluvat summat tagasi maksmata toetuse summa ulatuses vähendada ehk tasaarveldada, teavitades sellest enne toetuse saajat.

Lõigetega 7 ja 8 sätestatakse, et põhjendatud juhul võib toetuse saaja taotleda toetuse tagasimaksmise ajatamist, kui korraga maksmine seab toetuse saaja olulisel määral makseraskustesse. Toetuse saaja võib taotleda tagasinõude ajatamist kümne tööpäeva jooksul toetuse tagasinõudmise otsuse kättesaamisest arvates. Ajatamise taotluses tuleb esitada ajatamise vajaduse põhjendus ja soovitud ajatamise kava.

Lõigete 9 ja 10 kohaselt on toetuse andjal ajatamise taotluse menetluseks ette nähtud kümme tööpäeva, kuid põhjendatud juhul võib seda pikendada mõistliku aja võrra, teavitades sellest toetuse saajat.

Lõike 11 kohaselt võib toetuse andja ajatamise taotluse rahuldamise või rahuldamata jätmise otsuse teha ka koos toetuse tagasinõudmise otsusega ning sellest teavitatakse toetuse saajat e-posti või tähtkirjana posti teel.

Lõike 12 kohaselt on toetuse andjal õigus tühistada toetuse osadena tagasimaksmise võimaldamise otsus ehk ajatamisotsus, kui toetuse saaja ei pea tagasimaksmise ajakavast kinni. Kui ajatamisotsus on tühistatud, rakendub eelnõu järgne kord ehk kui otsus tühistatakse näiteks

eelnõu järel, kui tagastamise tähtaeg on möödunud, arvestatakse viivist kuni toetuse lõpliku tagastamiseni. Ajutamise otsuse kehtetuks tunnistamise korral peab toetuse saaja maksuma toetuse tagasi 30 kalendripäeva jooksul selle otsuse kehtetuks tunnistamise otsuse kehtima hakkamisest arvates.

Lõige 13 sätestab, et kui tagasimaksmisele kuuluvat toetust tagasi ei maksta, võib toetuse andja nõuda üleantud rahalisi vahendeid tagasi HMS-i § 69 lõike 1 ja võlaõigusseaduse § 1028 alusel (alusetu rikastumine). See tähendab, et toetuse tagasinõudmise otsus on täidetav üksnes tsiviilkohtu kaudu.

8. peatükk „Toetuse saaja ja toetuse andja õigused ja kohustused“

Paragrahviga 20 kehtestatakse toetuse saaja kohustused, mis rakenduvad alates taotluse rahuldamise otsuse jõustumisest. Toetuse saaja peab tagama eelnõus sätestatud kohustuste täitmise ja eduka elluviimise taotluse rahuldamise otsuses ja eelnõus fikseeritud tähtaegade ja tingimuste kohaselt. Toetuse saaja kohustuste tagamine tähendab, et kohustuse peab olema täitnud tema ise. Toetuse saaja kohustuste täidetusest sõltub, kas toetus makstakse välja täies mahus või vaid täitmisele vastavas mahus. Seega tuleb toetuse saajal täita kohustusi väga hoolikalt.

Punkti 1 kohaselt peab toetuse saaja viima projekti ellu heaks kiidetud taotluse kohaselt ehk seal nimetatud eesmärkidel kavandatud tegevuste abil ning saavutama tema enda kavandatud tulemused. Projekti eesmärgid ja tulemused ning nende saavutamiseks kavandatud tegevused peavad olema kooskõlas eelnõus sätestatud võimalustega.

Punkti 2 kohaselt on toetuse saajal kohustus, mis hõlmab üldist korrektsust teabe ja aruannete esitamisel, sh ettenähtud vorminõuete järgimist, arusaadavate selgituste andmist ning õigete andmete ja nõutud dokumentide tähtaegset esitamist. Nimetatud nõue hõlmab ka seda, et kulu ja maksmist tõendavad dokumendid peavad vastama raamatupidamisarvestuses kehtivatele nõuetele.

Punkti 3 kohaselt peab toetuse saaja järgima projekti elluviimisega seotud teenuste ostmisel riigihangete seaduse põhimõtteid ka siis, kui ta ei ole hankija riigihangete seaduse tähenduses. Toetuse saaja peab võtma vähemalt kolm võrreldavat hinnapakumist tehingute puhul, mille maksumus on ilma käibemaksuta võrdne 5000 euroga või ületab seda. Kui toetuse saaja ei ole hankija riigihangete seaduse tähenduses, peab ta tõendama, et ostu maksumuse kujunemisel on järgitud riigihangete seaduse §-s 3 sätestatud nõudeid. Mittehankijate kohustust ühtlustatakse riigihangete seaduse tähenduses hankijate kohustusega, sest mõlemal juhul on tegemist avaliku ressursi kasutamisega.

Punkti 4 kohaselt peab toetuse saaja tagama erivajadustega inimeste juurdepääsu sündmuse toimumise kohale. Ligipääsetavuse loomise eeldus on, et sündmusel on arvesse võetud erinevate inimeste vajadusi. Ligipääsetavus ei puuduta mitte üksnes erineva kasvu ja vanuse, vaid ka erivajadusega inimesi – neid, kes kasutavad liikumiseks ratastooli, näevad või kuulevad halvasti või üldse mitte. Kõigile ligipääsetav on selline keskkond, mida saavad mugavalt ja ilma kõrvalise abita kasutada erinevate vajadustega inimesed. Ligipääsetavuse tagamise nõue peab aitama kaasa, et erivajadusega inimesed on rohkem kaasatud. Mõistlikud abinõud on vajalikud ja asjakohased teisendused ja kohandused, mis ei ole ebarproportsionaalselt ega alusetuselt koormavad ning on konkreetsel juhul vajalikud, et tagada puudega inimestele kõigi inimõiguste ja põhivabaduste teostamine või kasutamine teistega võrdsetel alustel.

Punkti 5 kohaselt peab toetuse saaja tagama omafinantseeringu ette nähtud ulatuses. Toetuse saamise eeldus on kohustuslikus ulatuses ja viisil oma- või kaasfinantseeringusse panustamine ehk nõutud osas abikõlblike kulude tasumise tõendatus.

Punkti 6 kohaselt peab toetuse saaja korraldama peo eel ja ajal selle turunduskanalites ja toimumiskohas peost teavitamist. Peo turunduskanal on selle veebilehekülg, kus kuvatakse teavet toimumiskoha ja transpordivõimaluse kohta. Lisaks kasutab toetuse saaja Eesti turunduskontseptsiooni muid elemente sündmusespetsiifilise turundusvõimaluse alusel, näiteks tele- või veebiülekanades.

Punkti 7 kohaselt on toetuse saajal kohustus säilitada toetuse taotlemise, projekti elluviimise ja kulude abikõlblikkust tõendavaid dokumente ning muid tõendeid raamatupidamiseseaduses kehtestatud tingimuste kohaselt.

Punktide 8 ja 9 kohaselt peab toetuse saaja aitama kaasa toetuse andja kontrollitegevusele, sest eelkõige on toetuse saaja kohustatud tõendama kulude abikõlblikkust ning esitatud teabe õigsust või paikapidavust, sh peab ta esitama asjakohased raamatupidamis- ja pangadokumendid, lepingud ja juhtimisotsused, et veenda toetuse andjat, et tegemist ei ole pettuse ega topeltfinantseerimisega ning täiendavat tuluallikat ei ole tekkinud. Nimetatud kohustuse rikkumine võib kaasa tuua toetuse vähendamise ja tagasinõudmise eelkõige seetõttu, et kulu abikõlblikkuses või kohustuste täitmisel ei saa veenduda.

Punkti 10 kohaselt peab toetuse saaja tagama usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõttest lähtumise, mida tuleb rakendada ka projekti elluviimisega seotud finantsandmete kajastamisel. Projekti finantsandmed, st projektiga seotud kulud ja nende maksumus peavad olema üheselt eristatavad, sealjuures see, millised neist on käsitletavad abikõlblikena. Nimetatud kohustuse rikkumine võib kaasa tuua toetuse tagasinõudmise otsuse, sest võib tekkida kahtlus, et kogu projektiga seotud finantsteave ei ole tuvastatav ehk ei ole usaldusväärne.

Punkti 11 kohaselt peab toetuse saaja teavitama viivitamata kirjalikult toetuse andjat taotluses esitatud või projekti elluviimisega seotud andmete muutumisest. Toetuse andja hindab saadud teabe alusel, kas projekti rakendamistingimused või toetuse andmise eeldused on endised või vajab taotluse rahuldamise otsus muutmist.

Punktide 12 ja 13 kohaselt peab toetuse saaja tagastama koos aruandega toetuse kasutamata jäägi ja toetuse tagasinõudmise otsuse kohase toetuse.

Punkti 14 kohaselt ja kooskõlas eelnõu § 20 punktiga 6 peab toetuse saaja kasutama toetuse andja ja Kultuuriministeeriumi logo toetuse abil korraldatud peol, sh trükistel ja reklaamil.

Punkti 15 kohaselt peab toetuse saaja täitma muid toetuse tagastamisega seotud õigusaktides sätestatud kohustusi.

Paragrahviga 21 kehtestatakse toetuse saaja õigused.

Punkti 1 kohaselt on toetuse saajal õigus saada toetuse andjalt teavet ja nõuandeid, mis on seotud toetuse kasutamist puudutavates õigusaktides sätestatud nõuete ja toetuse saaja kohustustega. Toetuse saaja võib pöörduda toetuse andja poole, et saada juhiseid projekti

nõuetekohaseks elluviimiseks, sh eelhindangut projektis kavandatavatele muudatustele, selgitusi kulude abikõlblikkuse ja muude eelnõus sätestatud tingimuste kohta jms.

Punkti 2 kohaselt on toetuse saajal õigus esitada eelnõu § 13 kohaselt oma seisukohad. Ära kuulamisõigus haldusmenetluses eeldab, et puudutatud isikul oleks võimalik oma arvamust asjassepuutuvas küsimuses piisavalt selgitada ja vajaduse korral võtta seisukoht haldusorganilt tema asja menetlemisel esitatud dokumentide suhtes.

Punkti 3 kohaselt on toetuse saajal õigus tutvuda tema kohta koostatud dokumendis sisalduva või sellega lahutamatu seotud teabega. Üle korratakse toetuse saaja õigus tutvuda dokumendis teda puudutava teabega ning saada väljavõtteid, kui dokument sisaldab andmeid, millele juurdepääs on piiratud. Avalikustamisele ei kuulu teave, mis võimaldab seostada, millise hinnangu andis toetuse andja konkreetne ametnik, töötaja või kaasatud hindaja. Hindaja kaitse on oluline, et tagada ausalt antud hinnang, et seda ei oleks võimalik seostada konkreetse hindajaga ning viia minimaalseks hindamisjärgne hinnangute andmine hindajale endale.

Punktis 4 rõhutatakse üle toetuse saaja õigus toetusest igal ajal loobuda ja see tagastada.

Paragrahviga 22 kehtestatakse toetuse andja kohustused.

Toetuse andja peamised ülesanded on teavitada avalikkust taotlusvooru avamisest, nõustada toetuse taotlejaid, valida rahastamiseks sobilikud projektid, koostada toetuse andmise või andmata jätmise otsused, maksta toetust, sh kontrollida toetuse maksmise eelduste täidetust ning juhul, kui avastatakse eksimus, mida ei saa puuduste kõrvaldamise teel või ettekirjutuse tegemisega heastada, nõuda toetus tagasi. Toetuse andja on täidesaatva riigivõimu teostaja, sest talle on antud pädevus anda HMS-i tähenduses haldusakte. Nii peab ta haldusorganina, isegi kui ta on eraõiguslik juriidiline isik, järgima ülesannete täitmisel kohalduvaid õigusnorme ja õiguse üldpõhimõtteid.

Paragrahviga 23 kehtestatakse toetuse andja õigused.

Toetuse andja õigused on seotud tema kohustuste täitmisega. Tal on õigus kontrollida projekti elluviimist ning nõuda asjakohaste täiendavate andmete esitamist. Ühtlasi antakse toetuse andjale õigus teha abikõlblike kulude kontrolli toetuse saaja juures kohapeal. Kohapealse kontrolli käigus saab tuvastada toetuse saaja kohustuste täitmist, sh projekti tegevuste toimumist ja edenemist ehk toetuse andmise aluseks olevate tulemuste saavutamist, projekti kulude ja tulude kohta eraldi arvepidamise olemasolu ning tehingute kajastamist raamatupidamises. Kohapealse kontrolli käigus kontrollitakse ka toetuse andjale abikõlblike kulude kohta esitatud dokumentide vastavust originaalile.

Toetuse andjal on õigus lõpetada toetuse maksmine ja/või nõuda toetuse osalist või täielikku tagastamist, kui toetuse saaja rikub määruses ja/või taotluse rahuldamise otsuses sätestatud tingimusi või kaldub muul viisil kõrvale taotluses või taotluse rahuldamise otsuses või määruses sätestatust, samuti vähendada proportsionaalselt toetuse suurust taotluse rahuldamise otsuses kinnitatud projekti maksumuse vähenemisel.

Toetuse andjal on õigus keelduda toetuse maksmisest, kui toetuse saaja majanduslik olukord on selliselt halvenenud, et toetuse kasutamine või projekti elluviimine on ohustatud, ning keelduda toetuse maksmisest, kui toetuse saajal on tekkinud maksu- või maksevõlg riigi ees ja see on ajatamata. Lisaks on toetuse saajal õigus otsustada kaalutusõigusele tuginedes eelnõu § 20 kohane toetuse tagasinõudmise ulatus ning teha muid määruses, teistes toetuse andmisele kohalduvates õigusaktides või taotluse rahuldamise otsuses sätestatud toiminguid.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu alusel ei anta vähese tähtsusega abi ega grupierandiga hõlmatud riigiabi. Riigiabi reeglid ei kohaldu toetatava tegevuse kohaliku iseloomu tõttu.

4. Eelnõu mõju

Eelnõu mõjutab otseselt UNESCO vaimse kultuuripärandi esindusnimekirja kantud laulu- ja tantsupeoliikumise jätkusuutlikkust.

Mõju muudele valdkondadele ega ebasoovitavaid mõjusid ei kaasne.

5. Eelnõu rakendamiseks vajalikud kulutused

Eelnõu alusel toetuse andmist rahastatakse riigieelarvest. Plaanitav taotlusvooru maht on 266 912 eurot, mis saadakse regionaalse kultuuritegevuse toetusmeetmest vabanevatest vahenditest. Meetme rakendamine täiendavaid kulusid kaasa ei too.

6. Eelnõu rakendamine ja jõustumine

Eelnõu jõustub üldises korras ehk kolmandal päeval pärast Riigi Teatajas avaldamist.

7. Eelnõu kooskõlastamine ja huvirühmade kaasamine

Eelnõu esitati õigusaktide kooskõlastamise infosüsteemi EIS kaudu kooskõlastamiseks Rahandusministeeriumile ning eelnõu kohta küsiti arvamust Eesti Rahvakultuuri Keskuselt, Eesti Kooriühingult, Eesti Rahvatantsu- ja Rahvamuusika Seltsilt, Eesti Laulu- ja Tantsupeo Sihtasutuselt ning Eesti Linnade ja Valdade Liidult. Esitatud märkuste ja ettepanekute tabel lisatud seletuskirjale.